

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM
FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI STRATÉGIA

2008-2011-IG

Sopron

Tartalomjegyzék

1. Bevezető – a stratégia elkészítésének indoklása	2
1.1. A világ helyzete	2
1.2. A felsőoktatási intézmények szerepe és feladatai a fenntartható fejlődés megvalósításában	2
2. A Stratégia elkészítésének keretei.....	4
2.1. Az intézmény Fenntartható Fejlődési Stratégiájának területei	4
2.2. A Stratégia előkészítésének, alkotásának és megvalósításának folyamata.....	5
2.3. Helyzetelemzés	5
2.3.1. Fenntartható fejlődés – globális és helyi problémák	5
2.3.2. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia által kijelölt feladatok.....	6
3. Stratégiaalkotás	8
3.1 A stratégia megalapozása, elvi keretek.....	8
3.2. Az NymE jelenlegi helyzete	10
3.3. A jövőkép.....	12
3.4. A stratégiai főcél és alcélok	12
3.4.1 A fenntarthatóságra törekvő öko-barát lehetőségek számbavétele.....	12
3.4.2 Értékrend	13
3.4.3 Hálózat.....	13
4. Megvalósítás, monitoring.....	14
5. Záró rendelkezések.....	15

1. Bevezető – a stratégia elkészítésének indoklása

A XX. század második felében kialakult és elmélyült környezeti, gazdasági és társadalmi válság mára globálissá vált. A problémák feltárására és megoldására tett kutatások eredménye a „fenntartható fejlődés” koncepciója.

A világban végbemenő változások léptéke teljes paradigmaváltást igényelnek. Ennek a globális és civilizációs kihívásnak a megoldásához szükség van tudatos felelősségvállalásra, rendszerszemléletű gondolkodásra, valamint megfelelő egyéni és közösségi cselekvési formákra. Ebben a szemlélet- és attitűdváltásban kiemelkedő szerepe van a felsőoktatásnak, elsősorban a fiatal értelmiségi generációk oktatása- nevelése miatt, másrészt az intézményi példamutatáson, illetve a közvetített értékeken keresztül. Ebben a megvilágításban, roppant nagy szerepe van (és lesz a jövőben is) a Nyugat-magyarországi Egyetemnek, mely a " Zöld Egyetem" ideológiája alatt, egy olyan elvet nevez meg és tesz magáéva, amely nemcsak a környezeti, környezettudatos oktatást teszi kötelezővé, hanem megalapozza mindazokat a startégiai lépéseket is, amelyek az elméleten túlmutatva, gyakorlatba helyezik a környezet tudatos és önkéntes védelmét, óvását

1.1. A világ helyzete

A problémarendszer rendkívül bonyolult: a civilizáció kezdetétől vannak társadalmi, gazdasági és környezeti problémák. Ezek kezdetben lokálisak, majd időnként regionálisak és egyre gyakrabban globálissá váltak. A termelés és fogyasztás globalizálódása egyre növekvő mennyiségű természeti erőforrást használ el, jelentős környezetterheléssel. Külön ki kell emelni a mobilizáció és a kommunikáció hatásait.

A társadalmi-gazdasági, azaz a hatalmi egyenlőtlenségek folyamatos növekedése a kultúrák széteséséhez vezet, s erősíti az etnikai, vallási, kulturális feszültségeket, amelyek növelik a terrorizmus, a háborúk veszélyét.

További veszély, hogy a fogyasztói életforma globalizálódása miatt olyan mértékben nő a gazdaság természeti erőforrásigénye az erőforrás-pazarló és szennyező technológiák óriási nyersanyagigénye következtében, amelyet a természeti rendszerek nem képesek biztosítani, ugyanis a véges bolygó nem képes többre, illetve nem képes ilyen ütemben megújulni. A termésfokozó mesterséges adalékanyagok használata rövid- és (néha) közép távon hatékonyabb termelést eredményez, ugyanakkor szennyezi a megtermelt élelmiszert, takarmányt, a levegőt, a vizeket, valamint jelentős mértékben hozzájárul a fajok kihalásához. A termelés és a mobilitás növekedése során felhasznált fosszilis energiahordozók égésterméke kockázatos irányú hatást fejt ki a globális klíma változására.

1.2. A felsőoktatási intézmények szerepe és feladatai a fenntartható fejlődés megvalósításában

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény, követelményül szabja, hogy a felsőoktatás feladatait úgy lássa el, hogy közben a fenntartható fejlődés érdekében javuljon a gazdasági, a társadalmi és a környezeti fenntarthatóság. A 2. § megerősíti, hogy cél az intézmények „programjaiban és működésében a fenntartható fejlődés biztosítása, az egészségtudatos, környezettudatos szemlélet és értékek közvetítése”.

A nemzetközi folyamatok alakulása és Európa Uniós tagságunk kötelezte a Magyar Köztársaság Kormányát, hogy elkészítse a Magyar Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiát (NFFS).

A Stratégia a következő alapelvekre épül:

- holisztikus megközelítés elve
- nemzedékeken belüli és nemzedékek közötti szolidaritás elve
- társadalmi igazságosság elve
- tartamosság elve
- integráció elve
- helyi erőforrások hasznosításának elve
- társadalmi részvétel elve
- társadalmi felelősségvállalás elve
- elővigyázatosság és megelőzés elve

A Stratégia feladatai közül a következőket kell kiemelni a **felsőoktatási intézmények** számára:

- Szükséges, hogy a tudományos kutatás erősödésével, és a kutatási eredmények elérhetővé válásával a fenntarthatóságról, az azt veszélyeztető folyamatokról és a szükséges értékváltásról való **tudásbázisunk** – a fenntarthatóbb értékrend és attitűd terjedésével együtt **növekedjen**
- Az oktatás tartalmában és formáiban hangsúlyosabban kell megjeleníteni a fenntarthatósági témákat és értékeket. A fenntarthatóságnak alapkövetelménnyé kell válnia az új ismeretek befogadása és a változó társadalmi és gazdasági viszonyok közötti eligazodás érdekében
- El kell érni, hogy a holisztikus és gyakorlat-orientált oktatás gyorsabban terjedjen és a napi gyakorlatba beépüljön (az analitikus ismereteken, a tantárgyakra bontó tudásanyagon nyugvó iskolarendszer kevésbé alkalmas a rendszerszemléletű társadalom felnevelésére)
- A tanulás formális és informális tevékenységeinek támogatása és az élethosszig tanulás ösztönzése
- Globális oktatás – interkulturális oktatás
- Meg kell változtatni a termeléssel és a fogyasztással kapcsolatos attitűdöket, - a kultúra- és tudásintenzív fogyasztást kell bátorítani
- El kell fogadni és fogadtatni azt, hogy a fenntarthatóság nem érhető el az anyagi fogyasztás csökkentése nélkül
- A fogyasztási szokásokat nem lehet elválasztani a lakosság általános kulturális helyzetétől és az oktatás színvonalától. A kulturális javak iránti magasabb kereslet csökkentheti a dologi jólét hajszolását a lakosság körében, ami egyúttal a környezet terhelésének csökkentését is jelenti. Általánosan elfogadott az oktatás, a tudatosság növelésének kedvező szerepe a legfiatalabb életkortól kezdődően.
- Hangsúlyozni kell, hogy a felsőoktatási intézményeknek kiemelt szerepük van a jövő nemzedéknek a fenntarthatóság szellemében történő nevelésben
- A kulturális és környezetetiekai értékeken keresztül, a globális tudatosság és az ökológiai tudatosság és felelősség hatékonyan képviselhető és átadható. A végzett hallgatók ismertté és elismertté válása lehetőséget nyújt a személyes példamutatásra. Később döntéshozó pozíciókba kerülhetnek, ahol alkalmuk nyílik a folyamatok

kedvezőbb irányba történő elmozdítására. Példamutató szerepe van az értelmiségnek a tudatos, felelős értékrend és életforma elterjesztésében, megvalósításában.

Az NFFS megállapítja, hogy „jelenleg a fenntarthatóságra vonatkozó oktatási anyag szinte teljesen hiányzik, a felkészülési munka kezdetén tart”.

2. A Stratégia elkészítésének keretei

2.1. Az intézmény Fenntartható Fejlődési Stratégiájának területei

A fenntartható fejlődés irányába történő átállás programja akkor lehet hatásos, ha az intézmény valamennyi működési területére kiterjed.

A felsőoktatási intézmény működési területeit tekintve, az alábbi területeken igyekszik szinergikus hatást kifejteni :

- oktatás
- kutatás
- fejlesztés+innováció(működtetés)
- társadalmi szerepvállalás (fokozása, oda-vissza ható kontextus kialakítása)
- kultúra

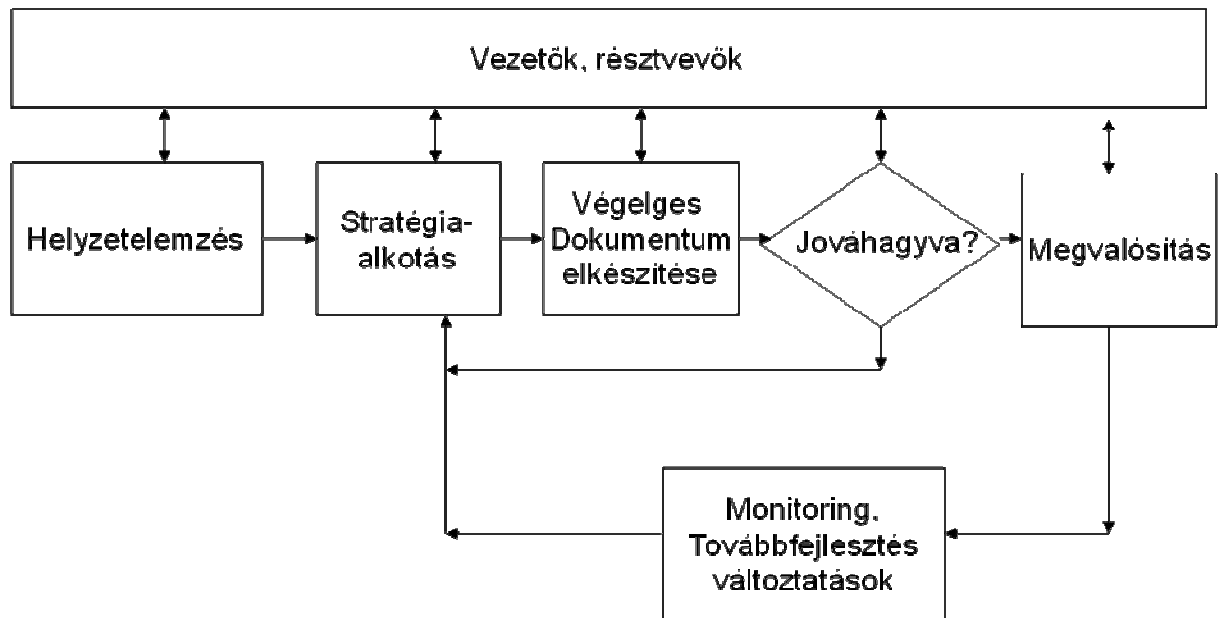
A stratégia kidolgozásának és megvalósításának fázisaiban az alábbi kulcsszavakra célszerű támaszkodnunk, amelyek szinergiájából, relatíve megvalósítható a társadalmi-, gazdasági-, és környezeti fenntarthatóság :

- morális elkötelezettség
- egészségtudatosság
- környezettudatosság
- részvétel, esélyegyenlőség
- minőség-szemlélet
- intézményfejlesztés
- kommunikáció

Az alapfunkciók: az oktatás, kutatás, alkotás, működtetés, és az utóbbi időben egyre inkább előtérbe kerülő regionális vagy országos szerepvállalás. Annak érdekében, hogy ezek a területek egymást erősítsék - és ne gyengítsék, esetleg kioltásuk - szükséges, hogy egységes kultúrát, szemléletet tükrözzön a fenntartható fejlődés fogalomkörében és megközelítési módjaiban is.

Az intézmény működésében is támassza alá azt, ami az oktatás tartalmában és módszereiben megjelenik. Mindez feltételezi, hogy a fejlesztési stratégiák értékelésekor, áttekintésekor vagy újak készítésekor a fenntarthatóság szempontjait is figyelembe vegyük.

2.2. A Stratégia előkészítésének, alkotásának és megvalósításának folyamata

1.sz. ábra – A stratégiai folyamat

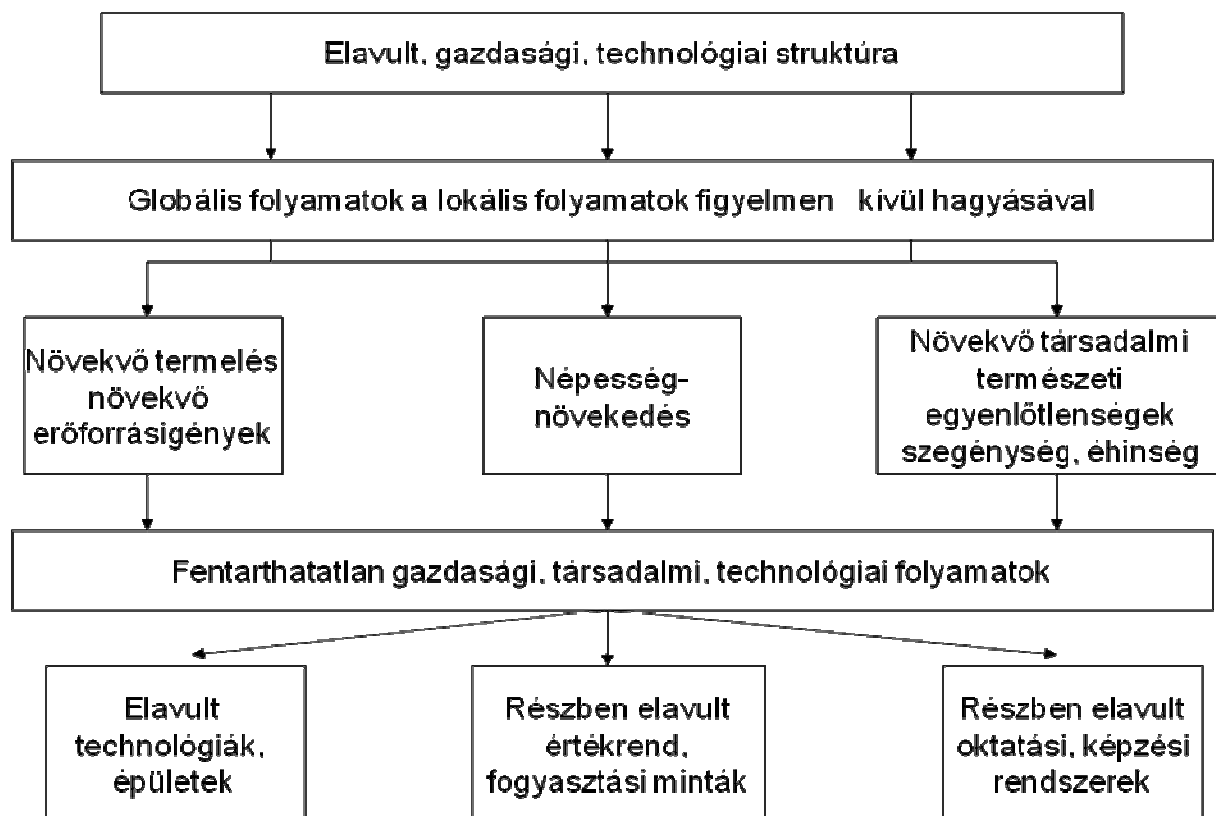
2.3. Helyzetelemzés

A fenntartható fejlődés stratégia elkészítése során először helyzetelemzést végzünk. A globális társadalmi, gazdasági és környezeti változások trendjei meghatározzák a nemzetközi szervezetek politikáját a fenntarthatóság biztosítása érdekében.

A magyar törekvések a nemzetközi dokumentumokhoz igazodnak, és a magyarországi fenntarthatósági tervhez kell igazodniuk a felsőoktatási intézmények közép- és hosszú távú stratégiáinak.

2.3.1. Fenntartható fejlődés – globális és helyi problémák

Az alábbi ábra a jelenlegi - fenntarthatatlan - társadalmi gazdasági folyamatok problémarendszerét ábrázolja, melyek részben kijelölik, értelmezik, hogy a stratégia megvalósítása során melyek felismerésére, tudatosítására és megoldására kell koncentrálni az adott területek kompetencia-határain belül.

2.sz. ábra – a fenntarthatósági szempontú problémák összefüggésrendszere

2.3.2. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia által kijelölt feladatok

A rendszerszemléletű Stratégia prioritásai és cselekvési területei a következők:

- (1) Annak a tudásbázisnak a növelése, amely a fenntarthatóságról, az azt erősítő, ill. veszélyeztető folyamatokról és a szükséges értékváltásról szóló ismereteket tartalmazza, a tudományos kutatás és tudáscsere erősítésével, és a kutatási eredmények elérhető tételével;
- (2) A fenntarthatóságról való tudás két irányból történő terjesztése, egyrészt a közoktatáson, szakképzésen és felnőttképzésen keresztül, másrészt a médián és más csatornákon keresztül;
- (3) A gazdasági élet szereplőinek megnyerése és bevonása, nyilvánosság, civil szervezetek fellépése, politikai elkötelezettség kialakulásának támogatása;
- (4) A közpolitikák fejlesztése, illetve átalakítása és hatékony megvalósítása a fenntarthatóság elvei és gyakorlata alapján;
- (5) Az intézményrendszer fejlesztése, illetve átalakítása;
- (6) A változások monitoringja és értékelése, amelynek eredményei visszahatnak a tudásbázisra, illetve minden más cselekvési területre is.

Az Nyugat-magyarországi Egyetem tevékenységét befolyásolják a tudásbázisra vonatkozó legfontosabb cselekvési területek.

Ezek a következők:

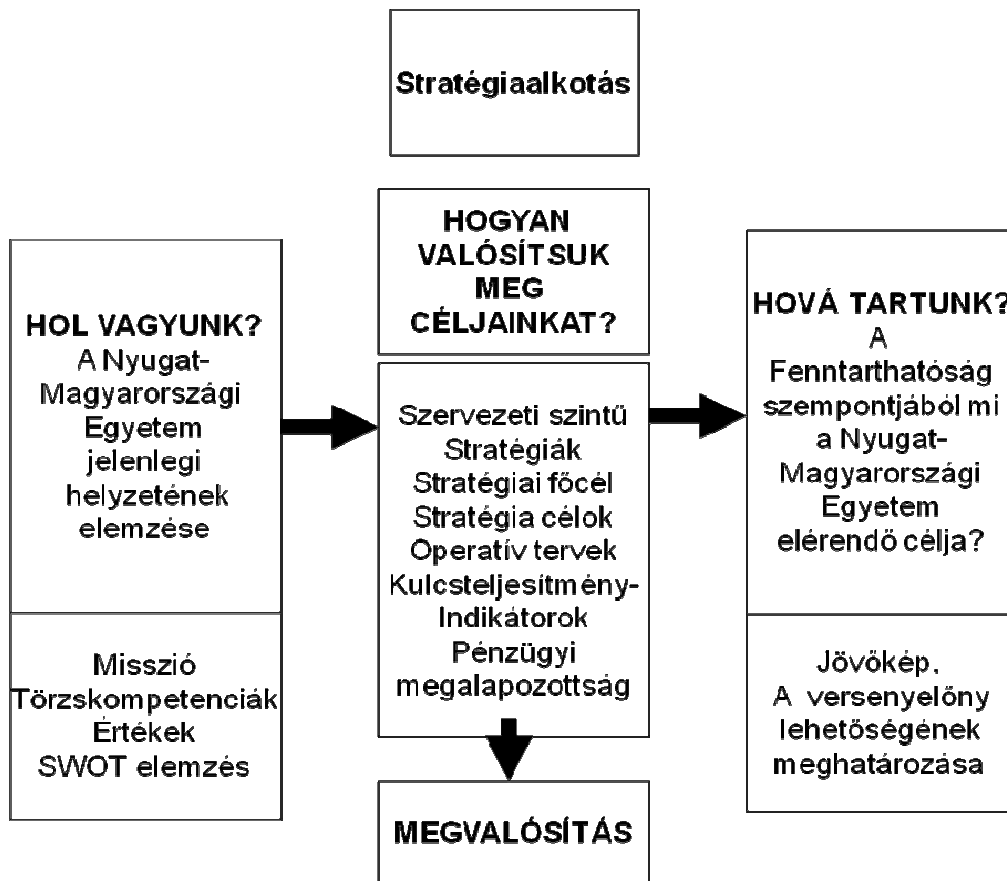
- (1) a tudományos eredmények és a társadalmi tudás közötti kapcsolat;
- (2) a fenntarthatóság oktatása, mint alapkövetelmény;
- (3) holisztikus és gyakorlat-orientált oktatás;
- (4) globális oktatás;
- (5) a tanulás formális és informális ösztönzése;
- (6) általános műveltség;
- (7) felelős állampolgári magatartás;
- (8) termelési és fogyasztási attitűdök megváltoztatása;
- (9) fogyasztóvédelem erősítése;
- (10) társadalmi párbeszéd a fenntarthatóságról.

A Nemzeti Stratégia számos eleme szoros és elválaszthatatlan kapcsolatban van a Nyugat-magyarországi Egyetem mindennapi életével, az oktatók, dolgozók, a növendékek és hallgatók személyes tudatosságával. Az NymE Fenntartható Fejlődési Stratégiáját alapvetően meghatározza az NFFS prioritási és cselekvési struktúrája, amelynek elemei különböző mértékben érvényesek.

A Nemzeti Stratégia elvei alapján az intézmény fenntartható fejlődési stratégiájának holisztikus szemléletű paradigmaváltást kell képviselnie.

3. Stratégiaalkotás

Ebben a fejezetben az alábbi stratégiaalkotási ábrának megfelelően bemutatjuk az NymE helyzetét a Fenntartható Fejlődési Stratégia célrendszerének tükrében, megfogalmazzuk a jövőképet és kitűzzük a stratégiai célokat.

4.sz. ábra – Stratégiaalkotás

3.1 A stratégia megalapozása, elvi keretek

Az NymE érvényben lévő Intézményfejlesztési Terve (2008) és a fentiekben felsorolt dokumentumok és elemzett problémák alapján az intézmény, egy olyan stratégiát tervez kialakítani, amelynek eredményeként még jobb és hatékonyabb működés alakul ki, amely a fenntarthatóság irányába mozdítja el a Nyugat-magyarországi Egyetemet.

Különleges hatások várhatók az ökológiai és globális tudatosság nevelése és oktatása szempontjából, ugyanis a Nyugat-magyarországi Egyetem által kidolgozott "Zöld Egyetem" ideológiája megteremti és megadja mindazon környezetbarát nevelési és oktatási eszközöket, feltételeket, amelyek gyakorlatba ültetésével sor kerül a kompetenciák átadására, illetve lehetővé válik a természet aktív védelme, és óvása makrotársadalmi szinten. Az alkalmazott eszközök,

módszerek segítségével a komplex módon zajló környezettudatos, ökológiai nevelés olyan szinergiák teremtésére alkalmas, amelyek hatása felbecsülhetetlen. A NymE nemzetközi színvonala biztosíték arra, hogy e korszerű értékek megfelelő mértékben kerülnek interpretálásra a környezeti oktatással és környezetvédelemmel foglalkozó oktatás színterein.

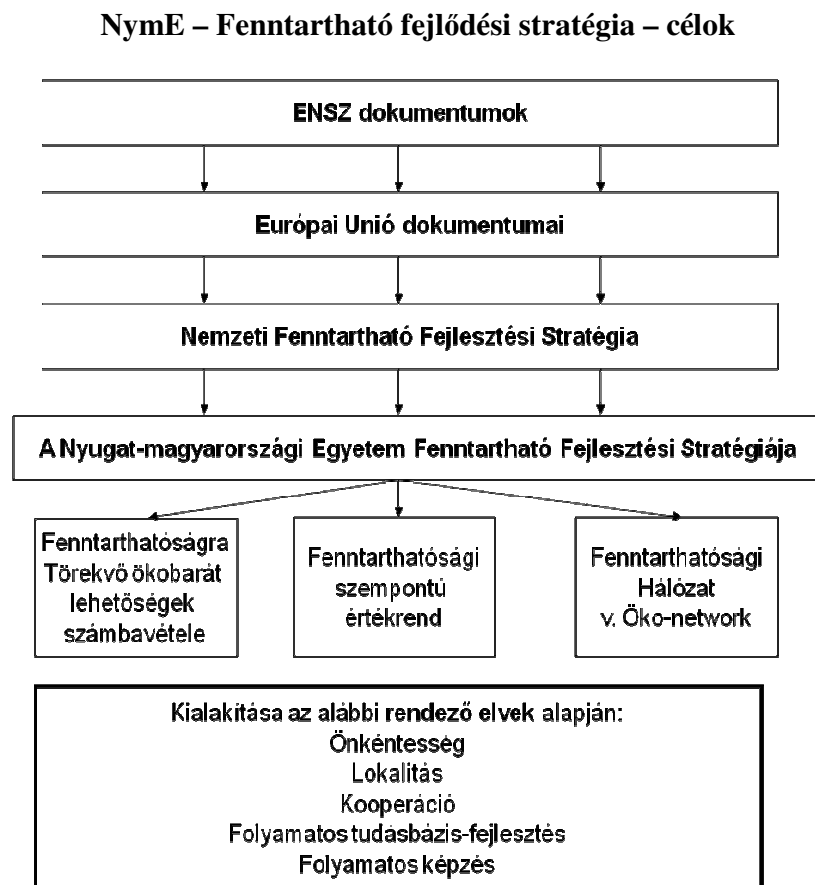
A környezettudatos oktatás és nevelés korlátlan és mentes az aktuális politikai ideológiáktól, ezért talán a legkisebb konfliktusok árán képes megvalósítani és kifejezni az új paradigma értékeit.

Az intézmény által megfogalmazott „Egység” elérésének lehetőségei tovább bővülnek a Fenntartható Fejlesztési Stratégia megvalósításával. Az intézmény sokszínűségének további lehetőségei biztosítják az utat a kiteljesedéshez, a teljességhez.

A Nyugat-magyarországi Egyetem működésében a sajátos képzési célok és struktúra miatt a fenntarthatóság értékrendje az intézmény infrastrukturális működésében és a közvetített környezetetika és erkölcsi üzenet szellemiségében nyilvánul meg.

Az oktatás tartalma többségében lehetővé teszi a fenntartható fejlődés értékrendjének elsajátítását, mind a tanórákon belül, mind pedig a tanórákon kívüli alkalmi programok, előadások és a tanári továbbképzések segítségével.

A következő ábra a Stratégia tartalmi összefüggéseit és rendezőelveit mutatja be:

3. sz.ábra - A fenntarthatósági szempontú célfa

A fenntartható fejlődés megvalósítása során a NymE figyelembe veszi az alábbi rendező elveket:

- önkéntesség: az alulról szerveződés következetes érvényesítése, a z oktatók és a Hallgatói Önkormányzat bevonása,
- lokalitás: a helyi érdekek képviselője és a helyi gazdaság támogatása: pl. az intézmény működtetése során kiemelt cél a helyi erőforrások használata, különös tekintettel a helyi, környezetbarát termékek termelésének és fogyasztásának ösztönzésére.

A személyes ökológiai tudatosság számára is meghatározó alapelv a helyi és ökotermékek fogyasztása.

Az NymE speciális képzési céljai érdekében stratégiai pontokként szerepeltet minden olyan környezetetika és erkölcsi neveléssel összefüggő,- kapcsolatos oktatási módszert, amely elősegíti az átadott értékek gyakorlatba ültetését, illetve bármilyen módon a környezet védelmét szolgálja.

- kooperáció: a Stratégia céljainak megvalósítása érdekében a NymE együttműködik a Hallgatói Önkormányzattal.
- folyamatos tudásbázis-fejlesztés: fontos az integrált információs rendszerek kialakítása. Az ismeretek és a kutatási eredmények elérhetővé válásával a fenntarthatóságról, az azt veszélyeztető folyamatokról és a szükséges értékvtátsról való tudásbázis növekedését kell elérni a fenntarthatóbb értékrend és attitűd terjedésével együtt; ezt elérhetővé kell tenni, és a változások monitoringján keresztül biztosítani kell a visszahatást a tudásbázisra (NFFS). Így pl. lényeges a fenntartható fejlődésre jelentős hatással lévő tényezők folyamatos nyilvántartása (pl. víz és energiafelhasználás, hulladéktermelés), és ezekből olyan adatbázis létrehozása, amely lehetővé teszi a változások állandó figyelemmel kísérését (indikátorok alkalmazása), továbbá folyamatos képzés lehetővé tétele: az NFFS prioritásainak megfelelően a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismereteket, készségeket mind a közoktatásban, mind a felsőfokú képzésekben fejleszteni igyekszik a Nyugat-magyarországi Egyetem. Ki kell emelni a különleges alkalmakat, pl. Föld Napja, Víz Napja, Madarak és Fák Napja, amelyek komplex ismereteket közvetítenek.

3.2. Az NymE jelenlegi helyzete

Az NymE-en a közoktatás és a felsőoktatás egy időben van jelen, ezért a stratégiának ki kell terjednie mindkét területre. Ez a sajátos helyzet a fenntarthatóságot szolgáló oktatás szempontjából előnyt is jelenthet, mivel a közoktatásban megalapozott tudásra, értékrendre szervesen lehet alapozni a felsőoktatásban. A közoktatási intézménynek törvényi kötelezettségéből adódóan el kellett készíteni a környezeti nevelési tervét, ami kiindulópontul szolgál majd az oktatási operatív feladatok megalkotásához.

A bolognai folyamat reformjai nem érintették a felsőoktatás tartalmi megújulását, alkalmazkodását a világ meghatározó folyamataihoz. A fenntarthatóság értékrendje, tartalma alig kapott helyet eddig az egyetemeken, főiskolákon.

A Nyugat-magyarországi Egyetem jelenlegi missziója:

- a környezettudatos oktatás terén, kutatás-fejlesztési műhelyek létrehozása, kialakítása
- a keletkező K+F+I jellegű szellemi termékek, disszeminációs eredmények elterjesztése a tudomány és a társadalom különböző berkeiben, rétegeiben

- a természet-, és műszaki tudományok kutatási eredményeinek tudományos elismerésének kivívása (nemzetközi szinten is), doktori iskolák továbbfejlesztése
- a műszaki- és természettudományok iránti társadalmi érdeklődés fokozása
- aktív környezetikai diskurzust megalapozó párbeszéd kialakítása

Törzskompetenciák, értékek

NymE stratégiai céljai:

- **Képzésfejlesztés**
- **Kutatás-Fejlesztés+Innováció**
- **Szolgáltatások fejlesztése és minőségbiztosítás**
- **Szervezetfejlesztés**

E célok megvalósítása során - a Nyugat-magyarországi Egyetem egyedülálló szellemi kapacitása miatt (a környezetvédelemben vállalt aktív szerep, a klímaváltozással kapcsolatos környezeti mechanizmusok vizsgálata) - intézményen belül kiemelkedő jelentősége van a belső hatékonyságnak, elsősorban a szervezetfejlesztésnek, amely eredménye multiplikátor jelleggel, valamennyi más stratégiaelemre hat.

SWOT-elemzés

(a fenntarthatóság alapján)

Erősségek:

- a szakterületen központi helyzet,
- kisléptékű intézet, hatékonyabb szervezés, rugalmas és gyors változtatások,
- a hallgatók tanulmányaik befejezte után is szorosán kötődnek az intézményhez,
- közoktatás és felsőoktatás is folyik az intézmény keretein belül,
- jó kapcsolat az intézményvezetés és a HÖK között,
- erős igény és késztetés a környezettudatos életmódfolytatás iránt,
- Kutatás-Fejlesztés+Innováció, egyedi tudományterületen

Az NymE különleges lehetőségeket tud teremteni és rendkívül hatásos programokat képes tervezni, amelyek a fenntarthatóság szellemiségét attraktív és hatékony módon közvetítik. A környezettudatos nevelés zöld környezetben teremti meg a környezetikai és tudományos oktatáshoz, neveléshez szükséges feltételeket. Az intézmény magas színvonala kizárja a sablonos megoldásokat. Kiemelkedő és egyedi szerepet játszhat – akár nemzetközi szinten is - sajátos eszközei alkalmazásával.

Gyengésségek:

- képzés minősége,
- a gyakorlat-orientált képzésben kevés lehetőség van a fenntarthatóság értékrendjének közvetítésére,
- információ hiány,
- infrastruktúrális hiányosságok, melyek a hatékony tudományos képzést gátolják.

Lehetőségek:

- nemzetközi és hazai szinten is erősödik a fenntarthatóság tudatossága,
- gyors alkalmazkodás lehetősége,
- -attraktív, nagy hatású programok tervezése,
- EU-s pályázati lehetőségek,

- a nemzetközi programokba való bekapcsolódás a fenntarthatóság témakörében is
- kiemelkedő szakmai szinten működő intézmény.

Veszélyek:

- tömegkultúra hatására a hagyományos fogyasztói magatartás továbbélése,
- a gazdasági, gazdaságossági kényszer miatt a fenntarthatóság háttérbe szorul.

3.3. A jövőkép

A fenntarthatóság szellemében megfogalmazott jövőkép: a NymE célja a jövő környezeti és tudományos problémáira érzékeny, felelős szakemberek, kutatók, tudósok képzése, akik felismerik a világban végbemenő változások lényegi jellemzőit, akik hivatásukon keresztül szolgálják a tudomány és a természet folyamatos megújulását. Felismerik és tudatosan képviselik az emberiség közös felelősségét, egységét és a benne rejlő sokszínűségét. A oktatók és a kutatói társadalom közötti szoros kapcsolat lehetőséget nyújt a generációk közötti felelősség mélyebb megélésére és tudatosabb vállalására. Felismerik és reprezentálják a tudomány és a természet szépségét és egészségét, azaz teljességét, valamint ezen keresztül annak végtelen értékét. Képesek megélni a természet szubjektumán keresztül "a közösségi érték" élményének teljességét, amelyet a téma- és eszközválasztás tudatossága tovább mélyít.

3.4. A stratégiai főcél és alcélok

A következő fejezet kijelöli a stratégiai célok körét, valamint az operatív stratégiai elemeket. A megvalósításnak több útja is lehetséges, amelyet a Nyugat-magyarországi Egyetem a stratégia elfogadása után területenként megfontolásra bocsát. A stratégiai alcélok a következő területekre fókuszálnak:

- (a) fenntarthatóságra törekvő öko-barát lehetőségek számbavétele;
- (b) fenntarthatósági szempontú értékrend tudatosítása; és
- (c) fenntarthatósági hálózat kialakítása.

Stratégiai főcél: A fenntarthatósági elvek érvényesítése a NymE valamennyi területén

A stratégiai főcél az egyedi, operatív, taktikai célok szolgálatát, mint eszközök.

Stratégiai alcélok :

- fenntarthatóságra törekvő öko-barát lehetőségek számbavétele
- a fenntarthatósági szempontú értékrend tudatosítása
- fenntarthatósági hálózat (öko-network) kialakítása

3.4.1 A fenntarthatóságra törekvő öko-barát lehetőségek számbavétele

A fenntarthatóságra törekvő öko-barát lehetőségek számbavétele megfelel a takarékos és hatékony megoldások és technológiák alkalmazásának, melyek rövid- és hosszútávon igyekeznek redukálni a jelentős környezeti terhelést, szennyezést. Az Intézmény az épületek, kutatói terek üzemeltetése során törekszik a gazdaságosságra, energiatakarékos intézkedések megvalósítására, olyan beruházásokra, amelyek elősegítik a környezet öko-barát eszközökkel és módszerekkel, eljárásokkal történő védelmét. Szelektív hulladékgyűjtés, újrapapírhasználat, természetes

anyagok használata, új épületek tervezésénél, kivitelezésnél figyelembe veszik a fenntarthatósági elveknek való megfelelést.

3.4.2 Értékrend

Az egyetemi szabályzat, valamint a tanterv, tartalmazza az energiatakarékosság és víztakarékosság fontosságát, a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségét. Az intézményi menedzsment a döntéshozatali struktúra, szervezeti felépítés, irányítási rendszerek kialakításakor igyekszik érvényesíteni az új fenntarthatósági értékrendet, hogy az oktatók, dolgozók és a hallgatók érezzék a jövőre felkészítő szellemiséget.

A NymE oktatási stratégiájának tervezésénél és újratervezésénél figyelembe veszi a NFFS vonatkozó elvárásait:

- Ki kell dolgozni a fenntartható fejlődés szempontjából fontos értékek közvetítése számára kötelező oktatási formát
- Szükséges kidolgozni a fenntarthatóságra vonatkozó új kutatási eredmények, cselekvési formák megismerését, amelyek támogatják a folyamatot
- Ki kell dolgozni a közösségi és személyes célok megvalósításának belső feltételeit. Olyan erkölcsi normarendszer közvetítésére van szükség, amely ezeket a folyamatokat támogatja, illetve elősegíti. Ezek közül a legfontosabbak közé tartozik a tájékoztatás, a kommunikáció, az oktatás és a személyes példamutatás (NFFS)
- Meg kell teremteni a kapcsolatot a tudományos eredmények és a társadalmi tudás között (NFFS).

Fontos, hogy a „környezettudatos, környezetetikus magatartás szakmailag megalapozott legyen, a megfelelően előkészített környezettudatos nevelés a családban és az oktatás valamennyi területén nagyobb teret kapjon. Ezért az Ny-mE az oktatásban is igyekszik hangsúlyosabban megjeleníteni a fenntarthatósági elemeket, - „a fenntarthatóságnak alapkövetelménnyé kell válnia az új ismeretek befogadása és a változó társadalmi és gazdasági viszonyok közötti eligazodás érdekében.” (NFFS). Az analitikus ismereteken, a tantárgyakra bontó tudásanyagon nyugvó iskolarendszer kevésbé alkalmas a rendszerszemléletű társadalom felnevelésére, ezért fontos a holisztikus és gyakorlat-orientált oktatás gyorsabb elterjedése és a napi gyakorlatba történő beépülése. A természettudományos tantárgyak oktatása során van lehetőség a fenntartható fejlődés ökológiai alapjainak megismerésére, a társadalomtudományok tanulmányozása során pedig megismerhetők a problémák társadalmi, gazdasági okai.

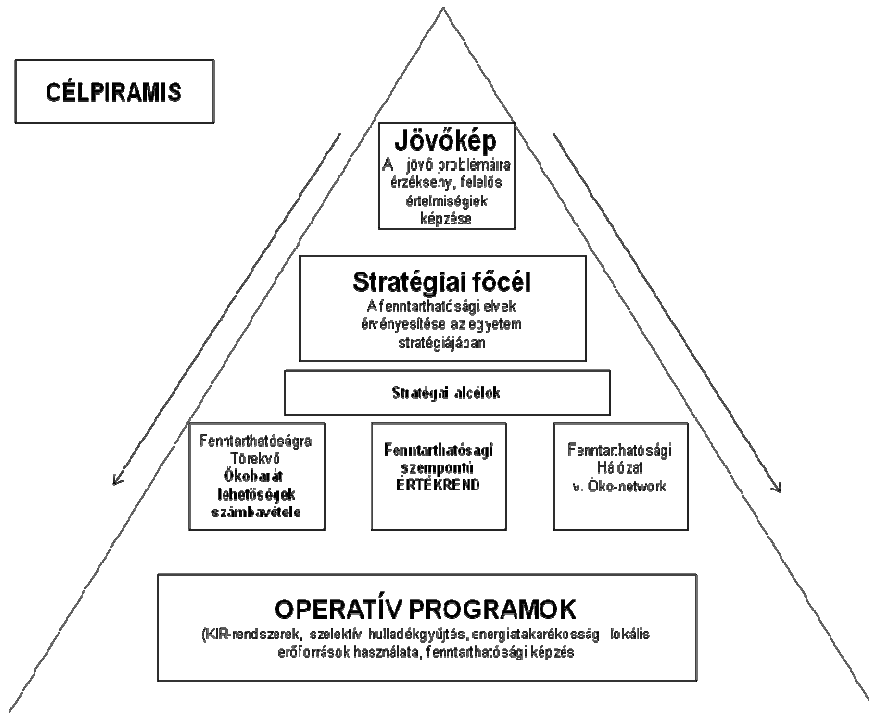
Mindez rendszerbe helyezve, az együttműködést és a közös gondolkodást segítő módszerekkel, elvezethet a tudatos cselekvéshez.

3.4.3 Hálózat

A NymE belső kommunikációja, az on-line és off-line megjelenés, - jó lehetőséget biztosítanak az intézmény és a belső szolgáltatások, hálózat-kommunikáció továbbfejlesztésére. Az NymE mind az intézményen belül, mind a társintézmények között olyan hálózatot igyekszik kiépíteni, amely segít a környezettudatosság szervezettségének erősítésében, és a példamutatáson keresztül több intézmény hasonló irányú tudatosságának fejlesztésében. Fontosnak tekinti a szervezet, mint hálózati elem megfelelő fejlesztését. A szervezet megfelelő kialakítása segít annak az NFFS-ben meghatározott követelménynek a teljesülésében, miszerint a követelményeket integrálni kell a

hazai programokba: a szociálpolitika, gazdaságfejlesztés, egészségügy, környezetvédelem, oktatási és tudománypolitika területein, és meg kell teremteni közöttük az összhangot.

A célokból levezetett célpiramis (5. sz. ábra) hierarchikus felépítést mutat.

5.sz. ábra – Célpiramis

A Stratégia megvalósítása részben az operatív programokon keresztül történik. Olyan operatív programok is megvalósíthatók, amelyek egyszerre szolgálják a célok megvalósulását. Ilyen lehet a Környezetirányítási rendszer (ISO 14000) bevezetése, amely megfelelő szervezeti kereteket ad a fenntartható fejlődésnek megfelelő intézményi működtetéshez.

4. Megvalósítás, monitoring

A stratégia megvalósításának következő lépcsője az operatív programok céljainak kitűzése, a programok elkészítése. A programok kitűzése mindig az aktuális feltételeknek megfelelő döntés, azonban már ebben a szakaszban láthatók olyan programok, amelyek feltétlenül javasolhatók a közeljövő döntéshozói számára a fenntartható fejlődés folyamatának elindításában.

A környezetközpontú irányítási rendszerek megvalósítása, az intézményen belüli fenntarthatósági hálózat létrehozása, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, lokális erőforrások használata, fenntarthatósági képzés és egyéb környezetvédelmi eljárásokkal, mechanizmusokkal kiegészülő tevékenységek, a gyakorlati megvalósulást teszik lehetővé, más szóval élve, a környezeti-, társadalmi-, és gazdasági fenntarthatóság relatíve implementációját. A megvalósított projektek állandó nyomon követése (monitoring), illetve az újabbak megtervezése, az a folyamat, amely előre viszi a fenntartható fejlődési stratégiát a megvalósulás felé.

5. Záró rendelkezések

A Nyugat-magyarországi Egyetem fenntartható fejlődés stratégiáját 2008-2011. az egyetem Szenátusa **174/2007. (XII.7.)** sz. határozatával elfogadta.

A NymE fenntartható fejlődés stratégiáját az egyetem honlapján nyilvánosságra kell hozni, hozzáférhetővé kell tenni.

Sopron, 2007. december 7.

Prof.Dr. Faragó Sándor
rektor